

BİR İLETİŞİM DİLİ OLARAK İNTERNET

Doç. Dr. Hamza ÇAKIR

Erciyes Üniversitesi İletişim Fakültesi Öğretim Üyesi

Hakan TOPÇU

Erciyes Üniversitesi SBE RST Anabilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi

Özet

İletişim, belirli araçlar kullanarak gerçekleştirilen bir eylemdir. Bu araçlar dil, jest, mimik... türünden doğal araçlar olabileceği gibi; radyo, televizyon, İnternet, gazete türünden insan eliyle geliştirilen kitle iletişim araçları da olabilmektedir. Araştırmamıza konu olan İnternet, kısa bir geçmişe sahip olmasına karşın dünya üzerinde yaygın bir kullanım alanı edinerek ayrıcalıklı bir konuma erişmiş bir kitle iletişim aracıdır. Ticaret, haberleşme, eğlence sektöründe; eğitim ve hatta yönetim uygulamalarında interneti kullanmak mümkün olmaktadır. Gün geçtikçe kullanım alanı genişleyen bu iletişim aracıyla birlikte hayatımıza yeni ifadeler, anlatım kalıpları, semboller, kullanım pratikleri de girmektedir. Bütün medyumlarda görülen bu süreç, yalnızca internete has özellikler de taşımaktadır.

Çalışmamızda internetin sahip olduğu bu özelliklerden yola çıkarak bir iletişim dili olarak ortaya çıkardığı yeni iletişim sembolleri, kullanım kalıpları, jargonları, iletişim kodları, kısaltmalar araştırmamıza konu teşkil etmektedir.

Anahtar Kelimeler: İletişim, internet, dil

Abstract

Communication process is established using some particular means. These means may be some natural ways such as language, gestures and mimes and some mass media that are developed by human beings such as radio, television and Internet. The Internet which is the subject of our research has a short history but has spread around the world very rapidly and gained a widespread field of usage. Today it's possible to use Internet in trade, news correspondence and entertainment. Thanks to the Internet new expressions, patterns, symbols and using practices are entering in our colloquial life day by day. This process is seen in all media but it is somewhat different for the Internet.

In our research we tried to discover the new symbols, patterns, jargons, codes and abbreviations that have gathered to form a new means of communication.

Key Words: Communication, Internet, language

1. Giriş

İletişimi Berelson ve Steiner şöyle tanımlar: *"İletişim, bilginin, fikirlerin, duyguların, becerilerin, vb. 'nin simgeler kullanılarak İletilmesidir"* (Aktaran: Mutlu, 1999: 168). Theodorson ise *"İletişim esas olarak simgeler aracılığıyla bir kişiden ya da gruptan diğerine (veya diğerlerine) bilginin, fikirlerin, tutumların veya duyguların iletimidir"* (Aktaran: Bülbül, 2001: 3) şeklinde tanımlamıştır. Bu tanımlardan da anlaşılacağı gibi iletişim belirli araçlar kullanarak gerçekleştirilen bir eylemdir. Bu araçlar doğal olabileceği gibi (örneğin: dil, jest, mimik...) insan eliyle geliştirilen Kitle İletişim Araçları da olabilmektedir (radyo, tv, internet, gazete...) İletişim araştırmaları çok çeşitli konular üzerinde durmaktayken, ağırlıklı olarak etki, iletişim süreci ve iletişim sürecinde kullanılan araçlar üzerinde durmuşlardır¹.

Araştırmamıza konu olan internet, kısa bir geçmişe sahip olmasına karşın dünya üzerinde yaygın bir kullanım alanı edinerek ayrıcalıklı bir konuma erişmiş bir kitle iletişim aracıdır. Ticaret, haberleşme, eğlence sektöründe; eğitim ve hatta yönetim uygulamalarında interneti kullanmak mümkün olmaktadır. Gün geçtikçe kullanım alanı genişleyen bu iletişim aracıyla birlikte hayatımıza yeni ifadeler, anlatım kalıpları, semboller, kullanım pratikleri de girmektedir. Bütün medyumlarda görülen bu süreç, yalnızca internete has özellikler -internetin diğer iletişim araçlarına nazaran daha hızlı oluşu, daha fazla alanı kapsaması ve görece daha az maliyete sahip olması- de taşımaktadır. Bu bağlamda internetin sahip olduğu bu özelliklerden yola çıkarak ortaya çıkardığı yeni iletişim sembolleri, kullanım kalıpları, jargonları, iletişim kodları, kısaltmalar araştırmamıza konu teşkil etmektedir. Bu alanla ilgili araştırmaların, iletişimin kuramları ve teorilerinden bağımsız yeni iletişim teknolojisi alanında teknik olarak ele alınması sosyal bilimler açısından bazı sakıncalar doğurduğu bir gerçektir. Bu nedenle araştırmamızda öncelikle kuramsal bir çerçeve ile temel yaklaşım belirlenecek, sonrasında da sanal iletişim konusu irdelenmeye çalışılacaktır. Bu yol izlenirken internetin tarihsel gelişimine de kısaca değinmenin, internet hakkında yapılacak analizler için faydalı olacağı düşünülmüştür. İnternet dili olarak nitelenen kullanımları tanımlamak araştırmanın başlıca gayesini oluşturmaktadır. Ancak internetin günlük hayatımızda yaptığı/yapmadığı değişimleri iletişim dili çerçevesinde değerlendirmek için bir anket çalışmasına da gidilmiştir. Böylelikle olgunun somutlaştırılması da mümkün olmuştur.

Araştırmamız daha çok birinci el kaynaklardan yararlanılarak yapılmıştır. İnternet siteleri, sohbet odaları tespit edilmeye çalışılmış, kullanılan ifadeler, kodlar belirlenmiş, genel hatlarıyla bir tasnife gidilmiştir. Alan araştırması olarak da, Sivas ilindeki internet cafeler örneklem olarak alınarak anket şeklinde bilgi alın-

¹ Daha ayrıntılı bilgi için Bkz: Mattelart(2003). *İletişimin Dünyasallaşması*, İletişim Yayınları, İstanbul; Ergin(2004). *İletişim Araştırmaları ve Kuramları*, Derin Yayınları, İstanbul; Alemdar-Erdoğan(2003). *Öteki Kuram*, Erk Yayınları, Ankara.

maya çalışılmıştır. İnternet cafe işletmecilerine daha ayrıntılı sorular yöneltilerek bilgi toplanması yoluna da gidilmiştir. Bununla birlikte elbetteki ikinci el kaynaklar da kullanılmıştır. Konuyla ilgili yapılan araştırmalar, raporlar, yayınlanan kitaplar taranmış, iletişim kuramları kitaplarına da başvurulmuştur.

Nitel bir araştırma formatı benimsenmekle birlikte anket sonuçlarının sayısal verileri yalnızca genel bir tanımlama yapabilmek, görüşleri sınıflandırabilmek için genel hatlarıyla kullanılmıştır. İlişki analizine gerek duyulmadığı için böyle bir yol izlenmiştir.

Araştırmamız ile internetin yeni bir dil ortaya çıkardığı, bu yeni dilin günlük hayatımızda gün geçtikçe daha çok yaygınlaştığı, bu süreç ile birlikte dile yabancılaşma, dilin teknikleşmesi, yabancı dillerin hâkim hale geleceği şeklinde temel varsayımların ne derece anlamlı olduğuna bakılacaktır. Bu varsayımları "İnternet dili yaygınlaşmakta mıdır? Kimler, ne amaçla internet dilini kullanmaktadır? İnternet iletişimi ile birlikte İngilizce hâkim konuma mı gelmektedir? İnternet dili sanal iletişimin dışında günlük hayatta da kullanılmakta mıdır? Bilgisayar iletişiminde kullanılan ifadeler diğer kitle iletişim araçlarında da görülmekte midir?" şeklinde araştırma soruları haline getirmek mümkündür. Araştırmamızda bu soru/sorulara yanıt bulunmaya çalışılacaktır.

2. Kuramsal Çerçeve

İletişim Bilimlerinde "Yapısalcılık" olarak bilinen kuramın başlıca kurucularından olan Saussure de tüm diller ve toplumsal göstergeler için geçerli genel bir bilimin iletişim içinde yer almasını hedeflemiştir. Barthes bu doğrultuda bu çalışmaların ana çizgisinin belirlediği "*Göstergebilimin Öğeleri*" adlı yazısını Communications Dergisi'nde yayınlamıştır. Bu makalede Barthes şöyle bir tanımlama yapar: ".özü, ve sınırları ne olursa olsun tüm işaretler sistemdir. İmgeleler, jestler, melodik sesler, nesnelere ve bunların çeşitli ritüallerde kullanımı da dilleri değilse de en azından anlamı oluşturur (Alemdar - Erdoğan, 2003:).

Anlam, iletide düzgünce paketlenmiş bir biçimde bulunabilecek mutlak, sabit bir kavram değildir. Anlamlandırma etkin bir süreçtir. Göstergebilimciler bu sürece göndermede bulunmak için yaratma, üretme ya da müzakere etme gibi fiilleri kullanırlar. Kişi ve ileti arasındaki alıp vermeyi ifade eden müzakere etme, bu fiillerin belki de en kullanışlı olanıdır. Anlam gösterge, yorumlayıcı ve nesne arasındaki güçlü etkileşimin bir sonucudur. Tarihsel olarak konumlandırılmıştır ve zaman içinde değişebilir. Hatta "anlam" terimini terk edip, Peirce'in çok daha etkin olan "anlamlandırma edimi" (*semiosis*) terimini kullanmak yararlı olabilir.

Her göstergesel süreç [*semiosis*] üç öge -göstergenin kendisi, gösterilen nesne ve yorumlayan- arasındaki ilişkidir. Peirce, "gösterge birisine yönelir, yani bu kişinin usunda eşdeğerde ya da belki daha gelişmiş bir gösterge yaratır. Ben, yarattığı bu göstergeyi, ilk göstergeyi yorumlayan olarak adlandırırım" der. Buna

"üçlü" ilişki denir. Bir anlam hiçbir zaman bir gösterge ile bu göstergenin anlattığı (onun nesnesi) arasındaki ilişki değildir. Anlam, üçlü ilişkinin *sonucudur*. Burada yorumlayan, bir göstergeden bir başka göstergeye bilgilendirme, yorumlama ya da çeviri yapmada aracılık rolünü yerine getirir (Usluata, 1990:37).

Peirce'e göre, üç tip gösterge vardır: İkon, belirti ve simge (Parsa, 2002:12). Birincisi nesnesine *bir* model ya da harita gibi benzer. Tıpkı bir kalem çiziminin geometrik bir çizgiyi temsil etmesi gibi, nesnesi hiç var olmasa da onu gösteren yapan özelliğe sahip bir göstergedir. Belirti, nesnesi ortadan kaldırıldığında onu gösterge yapan özelliğini hemen yitiren, ancak yorumlayan yoksa bu özelliğini koruyacak olan bir göstergedir; örneğin, bir silah atışının göstergesi olarak bir mermi izi taşıyan bir levha. Çünkü atış olmasaydı, iz olmazdı. Ancak, herhangi birisinin onu bir silah atışıyla ilişkilendirme düşüncesi olsun ya da olmasın orada bir iz vardır. Simge, sözcükler ya da trafik işaretleri gibi, nesnesi ile ilişkisi uzlaşmaya dayalı olan göstergedir. Yorumlayan yoksa onu gösterge yapan özelliğini yitirir. Bu bakış açısıyla düşünce ya da bilgi, kendi kendilerini *ad infmîtum* (sonsuzla kadar ç.n.) üretebilecek göstergeler ağıdır. Pierce bununla ilgili olarak: "*Her gösterge nesnesi tarafından belirlenir. Birinci olarak, gösterge, nesnesinin niteliğini paylaşıyorsa onu bir görüntüsel gösterge olarak adlandırmaktayım; İkinci olarak, gösterge bireysel varoluşu içinde tekit nesneye gerçekten bağımlı ise onu bir belirtisel gösterge diye adlandırmaktayım; üçüncü olarak, bir göstergeyi simge olarak adlandırdığımda, bununla, uzlaşım sonucu hemen herkesin az ya da çok aynı kesinlikte anlayabileceği bir nesneyi nitelendirdiğim anlaşılacaktır*" demektedir (Aktaran: Matterlart- Matterlart, 2003:27).

Ferdinand'a göre dil bir "Toplumsal Kurumdur"(Aktaran: Mattelart-Matterlart, 2003:69). Bir toplumsal kurum olarak dil, düşünceleri anlatan örgütlenmiş bir göstergeler sistemidir; dilin kodlanmış yönünü temsil eder. Yapısal çözümlemenin görevi de bu örgütlenmiş sistemin anlam üretimini, simgelerini, kodlarını ve kuralları incelemektir. Dil parçalara ayrılabilmesine göre çözümleme de yapılabilmektedir (Ong, 1999: 56).

3. İnternet Kavramı, Gelişimi ve Türkiye²

İnternetin kendine özgü yaratmış olduğu simgesel iletişim dilini ortaya koymadan önce internet kavramını, gelişimini ve Türkiye'deki kullanım boyu-

² **Bu bölüm hazırlanırken yararlanılan başlıca kaynaklar:** İçel, Kayıhan(2001). *Kitle Haberleşme Hukuku*, Beta Yayınları, İstanbul; Timisi, Nilüfer (2003). *Yeni İletişim Teknolojileri ve Demokrasi*, Dost Yayınları, Ankara; Wingade (2004). *İnternet*, Tübitak Yayınları, Ankara; Gürkan, Osman(2002). *İnternet Kullanım Kılavuzu 1*, Yargı Yayınları, İstanbul; Gürkan, Osman(2003). *İnternet Kullanım Kılavuzu ve Chat Rehberi*, Yargı Yayınları, İstanbul; İnan, Aslan (2000). *Chat:İnternette Muhabbet*, Sistem Yayıncılık, İstanbul; Küçük, Banu - Bulut, Irmak (2000). *İnternet Cinlikleri*, Oğlak Yayınları, İstanbul; Devlet Planlama Teşkilatı(2003), *Bilişim İhtisas Raporu*, Ankara.

tunu kısaca betimlememizde yarar olacaktır. İnternet, ağların ağı anlamına gelmektedir, dünya çapında milyonlarca bilgisayarı birbirine bağlayan bir sistem olarak tanımlanabilir (Geray, 2002:24). İnternetin kökeni, 1962 yılında Amerikan Askeri Araştırma Projesi (ARPANET) ve Massachusetts Institute of Technology 'nin tartışmaya açtığı "galaktik ağ" kavramıyla birlikte gündeme geldi. ARPANET çerçevesinde ilk bağlantı, 1969 yılında dört merkezle University of California at Los Angeles, Stanford Research Institute, University of Utah ve University of California at Santa Barbara arasında gerçekleştirildi. Ana bilgisayarlar arası bağlantılar ile internetin ilk şekli ortaya çıktı. Ekim 1972'de gerçekleştirilen Uluslararası Bilgisayar İletişim Konferansı'nda ARPANET'in NCP (Network Control Program) ile birleşmesi yaşandı. Aynı yıl içinde elektronik posta (e-mail) kullanılmaya başlandı. 1 Ocak 1983'te ise, *İletişim Kontrol Protokolü* (Transmission Control Protocol) ARPANET içinde yürürlüğe girdi. TCP/IP bugün var olan internet ağının ana halkasıdır. 1980'li yılların ortalarında Amerika Savunma Bakanlığına bağlı Askeri Bilgisayar Ağı, ARPANET'ten ayrılarak "Military Net" (Military Network) adıyla kendi ağını kurdu. 1986'da ARPANET, ABD'nin sübvansiyonu ile NSFNET olarak düzenlendi. NSFNET, 1987'de yeniden düzenlediği internet yapılanma planlaması ile yedi bölgesel nokta üzerinden NSFNET MERİT olarak adlandırılan güçlü bir omurgayı işleteceğini duyurdu. Bu işleme daha sonra Amerikan dev bilgisayar firması IBM ile Amerikan dev iletişim firması MCI katıldı. 1990'da ise NSFNET işletilmesine yönelik olarak oluşturulan İleri Ağ Hizmetleri (Advance Network Services) ile internet omurgasının özelleştirilmesi süreci başlamış oldu. Özelleştirme süreci 1995'te NSF'nin internet omurga işletmeciliğinden tamamen çekilmesiyle tamamlandı. 1995'ten itibaren internet omurga işletmeciliği tümüden özel işletimcilerin eline geçmiş bulunmaktadır.

1993 yılının Nisan ayında TÜBİTAK- ODTÜ (TR-NET) işbirliği ile bir DPT projesi çerçevesinde Türkiye Global internet'e bağlanmıştır. 64 kbit/san hızındaki bu hat ODTÜ'den uzun bir süre ülkenin tek çıkışı olmuştur. Daha sonra Ege Univ. (1994), Bilkent (1995), Boğaziçi (1995), İTÜ (1996) bağlantıları gerçekleştirilmiştir.

Türk Telekom'un 1995 yılında açtığı ihale ile bir konsorsiyum tarafından oluşturulan TURNET 1996 Ağustos ayında çalışmaya başlamıştır. Bunun yanısıra Haziran 1996 tarihinde TÜBİTAK bünyesinde *Ulusal Akademik Ağ ve Bilgi Merkezi* (ULAKBİM) adıyla yeni bir merkez kurulmuştur. ULAKBİM'in temel görevi ise en yeni teknolojileri kullanarak Türkiye çapında tüm eğitim ve araştırma kuruluşlarını birbirine bağlayacak *Ulusal Akademik Ağ* (ULAKNET) adıyla hızlı bir iletişim ağı kurmak ve bu ağ aracılığı ile bilgi hizmetleri vermek olarak belirlenmiştir. 1999 yılı içerisinde ülkemizdeki ticari ağ yapısında önemli değişiklikler olmuş ve TURNET'in yerini TNet isimli yeni bir oluşum almıştır. Günümüzde de birçok özel servis sağlayıcı (Superonline, Turknet, Isnet..) ile birlikte kablo net, GPRS ve ADSL olarak internete ulaşmak mümkündür. Bu yolların fiyat, hız ve kalite açısından çeşitli özelliklerine göre tercih edildikleri görülmektedir.

4. Sanal İletişim

İnternetin gelişmesi ile sayısal ortamda gerçekleştirilen iletişim, genel olarak sanal iletişim olarak tanımlanmaktadır.

Bilgisayarların iletişimde kullanılmasının dört prensibi bulunmaktadır:

- a) Etkileşimli yaratım süreci,
- b) İletişimde kolay ve serbestlikle birlikte kısa sürede yanıt alma,
- c) Küçük yerel ağların birleşimiyle evrensel iletişimin doğması ve bu iletişimde yazı-ses-görüntü öğelerinin birlikte sunum imkanı,
- d) Evrensel iletişim ile toplumlar ve bireyler arasında yakınlaşma ve ortak ilgilerin oluşması.

İnternet ile etkileşimli bir iletişim süreci doğmuştur. Geleneksel medyadaki yansıma gecikmeleri ve okurdan tepki alamama sorunlarına karşın, İnternet ortamında *okurdan anlık tepkiler* alabilme *olanağı* bulunmaktadır. Çünkü İnternet kullanıcısı, bilgisayar ekranında okuduğu yazının tepkisini, herhangi bir materyale (kağıt, kalem, zarf, telefon vb.) ihtiyaç duymadan, web sayfasındaki ilgili *yere* tıklayarak anında iletebilmektedir. Bu kolay ve çok basit bir şekilde kitleden yanıt alabilme; İnternet kullanıcısının görüşlerini, deneyimlerini, gördüklerini aktarabilme olanağını doğurmuş ve etkileşimli bir iletişim süreci oluşturmuştur.

İnternetteki evrensel iletişimde yazı-ses ve görüntü aynı ortamda kullanılmakta; bu da iletişimi diğer geleneksel medyaya göre daha etkin kılmaktadır. Böylece İnternet, gazete, radyo ve televizyonun üstünlüklerini aynı ortamda biraraya getirerek güçlü bir enformasyon sunumu gerçekleştirmektedir. İnternetin oluşturduğu sanal iletişim çerçevesinde bireyler ve toplumlar arasında yakınlaşma ve ortak ilgiler oluşturma ile sanal kültür ortamı da doğmuştur. Sanal iletişimle oluşan sanal kültürde İnternet kullanıcıları (Net-daşlar), farklı yaşam koşullarında ve kültürlerde yaşayanlarla yakınlaşmakta ve kültürel değişim gerçekleştirmektedir.

Geleneksel medya; "birden birçoğa modelindedir (one-to-many). Bu modelde, iletişim aracının sahibi, gazete, matbaa, radyo, televizyon altyapısı olarak bir yatırım yapar ve kuruluşun bünyesinde belirli bir süzgeçten geçirildikten sonra üretilen enformasyon çok sayıda kişiye ulaştırılır. Burada, üretilen enformasyona yönelik bir tepki çoğunlukla alınamaz ya da gecikmeli olarak ve çok az sayıda alınır. Oysaki, İnternetle oluşan İletişim süreci; "birçoktan birçoğa modeli" (many to many) uygulamaktadır. Burada, iletişim aracının (İnternet'in) bir sahibi bulunmamaktadır ve üretilen enformasyon, geleneksel medyadaki gibi bir süzgeçten geçmeden doğrudan diğer insanların yararına sunulmaktadır. Bu modelin temel avantajı ise iletişim sürecine, geleneksel medyadakinin aksine, herkesin katılımcı olarak katılabilmesidir. Burada her İnternet kullanıcısı bir yayımcıdır, dolayısıyla bir kaynaktır; ayrıca enformasyon tüketicisidir yani hedef kitlenin bir üyesidir. Bu bağlamda *İnternet*, geleneksel medyanın iletişim sürecine göre oldukça farklı bir yapı göstermektedir.

5. Bir İnternet Dili Kodu Olarak Smiley³

Gerek e-posta gerekse haber gruplarındaki yazışmalarda :-(-* gibi bazen enteresan karakterler görülür. Bu sembollere smiley faces (konuşan yüzler) adı verilir. Bu semboller, bir bakıma vücut dilimizle (mimikler) gösterdiğimiz bazı duyguları ve/veya hareketleri elektronik ortamda gösterir. Bu semboller, özellikle IRC/Chat gibi ortamlardaki konuşmalarda; elektronik postalarda haber grupları iletilerinde (bazen t-shirt'lerde), kısaca her yerde karşımıza çıkabilir.

Göz yerine	:	;	I	=
Burun yerine	-	*	^	veya boşluk
Ağız yerine	>	)	0	(<

Çoğu durumlarda duyguları sözlerle ifade etmek zordur. Kızgınlık, sevinç, üzüntü, şaşkınlık, vb gibi durumlar içinde olduğumuzda bunu genellikle yüz ifadelerimizle (vücut dili, mimik) ifade ederiz. Yıllar içinde, standart ASCII karakterler kullanarak (ASCII Art, harflerle yapılan sanat) böyle durumları anlatan kısaltmalar türetilmiştir. Grafik ortamların bilgisayar dünyasına uzak/yabana olduğu zamanların (1980'lerin) ürünü bu kısaltmalar gerçekten İnternet dünyasında çok tutmuştur. Bu kısaltmalar milyonlarca kişi tarafından kullanılmaktadır. Bu kısaltmalar, çoğunlukla, doğrudan duyguları ifade etmektedirler.

Sembollerin çoğunun anlamını, sembolü saat ibreleri (bazen de tersi) yönünde 90 derece döndürerek (bazen de olduğu gibi bırakarak) görebilirsiniz. Aşağıdaki üç işaret, yani :-(-) saat ibreleri yönünde 90 derece çeviriniz; Burada, : gözleri, - burnu,) ise dudakları göstermektedir. Diğer işaretleri de saat ibreleri (bazen de tersi) yönünde 90 derece çevirdiğimizde, anlamlara uygun yüz ifadeleri ile karşılaşılır (<http://paul.merton.ox.ac.uk/ascii/smileys.html>).

³ **Bu bölüm hazırlanırken yararlanılan başlıca kaynaklar:** www.nerede.com/chat, www.alacageyik.click2site.com, members.xoom.com/6wrong/chat.htm, www.benibul.com, www.angefire.com/ne/bursa, www.cafcocafe.com, www.cafeocafe.com/websohbet, www.cafedost.com, members.xoom.com/couch/, <http://www.curcuna.8m.com>, <http://irc.dominet.com.tr/www.homestead.com/geyikchat/second.htm>, www.icqturk.com, www.ispro.net.tr/sohbet, www.istanbulclub.com, www.gul.net.tr/Karadeniz, www.menzil.org, www.muhabbet.net, www.mynet.com, www.numberone.com.tr, www.parachat.com, www.postal.com, <http://www.sohbetedelim.com>, <http://www.raksnet.com.tr/sohbet>, www.sanalistan.com, www.sim.net.tr, <http://www.prizma.net.tr>, <http://paul.merton.ox.ac.uk/ascii/smileys.html>.

En Sık Kullanılan Smileyler

Smiley	Anlamı
:-)	Gülmek
☺	Gülümsemek
=)	Gülmekte
;-}	Sırtmak (biraz alaylı)
:-))))))	Kahkahayla gülmek, kahkaha atmak.
:->	(iğneleyici bir edayla) Gülümsemek
;-}	Birazcık alaylı gülümsemek
: -) -:	Hem üzgünüm hem de gülüyorum
:-D	Sırtarak gülmek
: -(veya :(	Üzüntülü olmak, üzülme
:(veya ;~(	Ağlamak
:(	Üzgün şekilde ağlamak
;-)	Şakacıktan ağlamak
:-((	Çok üzülme
: -((((	Çok çok üzülme
*-)	Öpmek

>:->	Şeytan
>:->	Şeytani şekilde göz kırpmak
>:-<	Çılgın(lık)
[:]	Robot haline gelmek
:-	Erkek
>-	Bayan
1-0=	Doğum
8#	Ölüm
8	Sonsuzluk
:-8	Küçümseyerek dik dik bakmak
( )	Bağrına basmak: ((Ali)) gibi
{ }	Kucaklamak: {{ Ali}} gibi
@-}—‘-;--	Senin için bir gül
@>---‘-;--	Senin için bir gül
@)-->>>>>><	Vazo içinde bir gül
L_1}	Bir fincan kahve
>-I	Martini bardağı
_1}	Bira bardağı

)-	Şarap kadehi
] -	Şampanya kadehi
} -I	Margarita kadehi
ICI	Kok kutusu
P	Pepsi kutusu
\~/	Dolu bardak
\ - /	Boş bardak
C _ veya c[C]	Kahve Fincanı
C [T]	Çay fincanı
@>-^-,--	Gül veriyor
@>->->--	Gül veriyor
☺)))	Kahkaha atıyor
: -)	Gülüyor
3:-o	Mööö
☺))	Kahkaha atıyor
5 : -)	Elvis Presley
: - (	Üzgün, kızgın, somurtkan
8)	Vrakkk
: -!	Çenesi dağılmış
8-	Acaip keyifli
(: -)	Sevimli bir tip
: -	Microsoft teknik destek görevlisi
(8-)	Gözlüklü biri
: -^	Sigara içiyor
d: -)	Şapka takıyor
: -^	Sigara Tiryakisi
Q : -)	Şapkasını ters takmış
{- -}zzz	Uyuyan bebek var
&:^,)	Temizlikçi kadın
: -(=)	Dışlek
: -/	Öfkeli adam
; -)	Göz kırıyor (sası adam)
: ------)	Pinokyo
: -	Hmmmm
/: -)	Fransız kalmak, anlamamak

8-)	Gözlerini açmak (meraktan, şaşkınlıktan)
:@	Bağırarak
:-@	Avaz avaz bağırarak
8-I	Asılı kalmak
\$-)	Güneş gözlüğü takıyor
B:-)	Güneş gözlüğü başa takılı
:-) >	Keçi sakallı
:-)	Madonna
[:]	Bir robot
:-=)	Hitler
:>)	Koca burunlu biri
:-) 8	Kolye takmış
:-	Sinirli
:-*	Öpücük veriyor
:>	Utangaç
:-')	Burnu akıyor
:	Mayışmış
::]	Bir kaşı yok
:^D	Gülmekten dibi düşecek
8:]	Bir goril
<:-)	Güvendiği dağlara kar yağmış
(:)-)	Dalgıç
<<<(:-)	Hoş bir şapkası var
=):-)	Politikacı
.-)	Tek gözlü
:-D	Çenesi düşük
>:-)	Ne biçim bakıyor öyle
.~/	Kafası karışmış
>[]	Televizyon
0+	Kadın
:-0	Şaşırmış biri
0->	Erkek
%+{	Dayak yemiş
%-)	Beyni uyusmuş
!-(	Korsan

:^)	Yana doğru bakıyor
#:-)	Dağınık saçlı
:-?	Pipo içiyor
%-(	Kafası durmuş
:-P	Dil çıkartmış
:-X	Dili tutulmuş
:-....	Kalbi kırılmış
:-C	Ölmüş
:~\	Çok üzgün
<)	Bir Çinli
(D)	Robocop
<:o)	Palyaço
:-)~	Sakallı
:-9	Dudaklarını yalıyor
:V	Ağaçkakan
)	Kedi
3:-o	İnek
~~~~8}	Yılan

NOT: Bu smileylerin hazırlanmasında dipnot 3'te gösterilen sitelerden yararlanılmıştır.

6. İnternet Dilinde Kısaltmalar

İnternetin gelişmesi ile birlikte, Smiley denilen ASCII karakterlerle İnsan yüzü şekilleri yaratması ya da ASCII Art denilen ve yine ASCII karakterlerden oluşan resimsel ifadeler ile yeni bir iletişim tarzı ortaya çıktı.

Gelişen teknolojilerle birlikte insanlar her yerde olduğu gibi internetteki iletişim ortamlarında da hızdan tasarruf etmek için, uzun ifadeler ve cümlelerin yerine, kısa ve kendi aralarında anlaşılabilir kodlar kullanmayı tercih etmektedirler. Uluslararası kanallar ve odalarda tercih edilen dil de İngilizce olmaktadır. Bu durum beraberinde Anglosakson kültürün göstergelerini ve anlatımlarını da ister istemez dolaşıma sokmaktadır.

<i>Kısaltma</i>	<i>Açılımı</i>	<i>Türkçe Anlamı</i>
007	I got a secret	Bir sırrım var
AFAIK	As Far As I know	Bildiğim kadarıyla
AFK	Away From keyboard	Klavyeyi bırak
AI	As if	Sanki
AKA	Also known as	Senin de bildiğin gibi
ASAP	As soon as possible	Olabildiğince çabuk
AYPI	And your point is	Ve senin yerin...
B.O.B	Cool	Çok iyi, çok müthiş
BAF	Brain Already Fried	Kızarmış beyin
BAK	Back At Keyboard	Yeniden klavye başında
BAS	Big A** Smile	Kaba bir Gülüş
BBFN	Bye Bye Now	Şimdilik Hoşça Kal
BBL	Be Back Soon	Yakında Dönerim
BBN	Bye bye now	Şimdilik hoşça Kal
BBS	Be back soon	Yakında dönerim
BCNU	Be seeing you	Seni görüyor gibiyim
BEG	Big evil Grin	Pis pis sırıtmak
BF	Boy friend	Erkek arkadaş,sevgili
BFFL	Best friendsfor life	Yaşamdaki en iyi arkadaşlar
BFN	Bye For Now	Şimdilik hoşça kal
BG	Blg Grin	Büyük sırıtma
BIBO	Beer in, BeerOut	İçtiğin kadar işersin (bira için)
BIF	Basis in Fact	Gerçekteki esaslar
BM	Bite Me	Beni ısır
BOC	ButOfCourse	Haydi öyle olsun
BRB	Be Right Back	Sağma geri dön
BRBGGP	BeRightBfickGotTo Go Pee	Döneceğim, çişe gitmem lazım
BRBLR	Be Right Back Ladies Room	Bayanlar tuvaletine gidip hemen döneceğim
BRBMR	Be Right Back Mens Room	Erkekler tuvaletine gidip hemen döneceğim
Bsrgds	Best Regards	En iyi dileklerle
BTU	Back To You	Sana geri geldim, gelirsek
BTW	By The way	Sırası gelmişken
BWK	Big wet Kiss	Büyük sıcak bir Öpücük
BWL	Bursting With Laughter	Gülmekten çatlamak

C	guy, girl, bro, sis, etc.	arkadaş, ahbap, vs.
C&G	Chuckle and Grin	Gülümseme ve sırıtma
CBL	Come Back Later	Sonra yine gel
CCOM	You Can Count On Me	Bana güvenebilirsin
CICO	Coffee in, Coffee Out	Ne kadar İçersen o kadar işersin (kahve için)
CID	Crying in Disgrace	Küçük düşürülmekten dolayı ağlıyor
CNP	Continued in Next Post	Sonraki sohbette devam edelim
COI	Come On in	içeri gel
CP	Chat Post	Sohbet işi
CQ/CQ	Asking for a chat with someone	Chat yapalım mı?
CRBT	Crying Real Big Tears	Hüngür hüngür ağlamak
CSG	Chuckle Snicker Grin	Alaycı bir sırıtma
CSS	Can't Stop Smiling	Ağlamayı bırak
CU	See You	Görüşürüz
CUIC	See You in Church	Kilisede görüşürüz
CUL	See You Later	Sonra görüşürüz
CYA	See Ya (See You)	Görüşürüz
CYAL8R	See You Later (Seeyalata)	Sonra görüşürüz
Cyber	Guv	Eşcinsel
CYPUWIPD	Can You Pick-Up on\What I'm Putting Do\vn?	İndirdiğim şeyi kaldırabilir misin?
DE	Double-Entendrc ya da Double Meaning	Çift anlamlı
DH	Dear Husband	Sevgili kocam
DLN!	Don't Leave No\w	Dur! Şimdi gitme
DLTBBB	Don't Let The Bed Bugs Bite	Yatak kurtlarının (pirelerin) ısırmasına izin verme
DOS	Dozlng Off Soon	Yakında uyuyacağım
DTHT	Delighted To Hear That	Bunu duyduğuma sevindim
DTL	Deep Throaty Laugh	Ağız dolusu gülmek
DWOL	Drunk While On üne	Sarhoş ve online'ım
DYHABF	Do You Have A Boyfriend?	Erkek arkadaşın var mı?
DYHAGF	Do You Have A Girlfriend?	Kız arkadaşın var mı?
EG	Evil Grin	Şeytani gülmek
EMML	E-Mail ıvle Later	Daha sonra e-posta
EMSG	E-mail MeSsaGe	E-posta ile görüşelim
EXG!	Exagerration	Abartılı/Laubali

FAQ	Frequently Asked Questions	Sıkça Sorulan Sorular
FC	Fingers Crossed	Şans İçin (ya da yalan söylendiğinde) parmakların çapraz yapılması
FD	Funk Dat!	Eyvah babam
FF	Fren eh Fry	Yağlı
FMN	Forget Me Not	Beni unutma
FOAF	Friend Of A Friend	Bir arkadaşın arkadaşı
FTBOMH	From The Bottom Of My Heart	Kalbimin derinliklerinden
FUBAR	Fouled Up Beyond Ali Recognition	Tüm tanışıklığın ötesinde hatalı
FWIW	For What It's Worth	Neye değer?
FY	Forget You	Seni unuttum
FYA	For Your Amusement	Eğlenmek için, eğlen diye
FYI	For Your Information	Bilgin için, bil diye
G	Grin	Sırtıtmak
GAL	Get A Life!	Canlan biraz!
GC	Good Crib	İyi kopya çekiyorsun
GD&R/GR&D	Grinning, Ducking & Running	Gülüyor, eğiliyor ve koşuyor
GF	Girl Friend	Kız arkadaşı
GFN	Göne For Now	Şimdilik git!
GG	Go Girl! Ya da . Good Game	Git kızım! veya iyi oyun
GL	Good Luck	iyi şanslar
GLA	Good Luck All	Herkese iyi şanslar
GLG	Good Looking Girl	Güzel kız
GM	Good Move	iyi hareket
GMBO	Giggling My ButtOff	Kıçımın gülerim
GMTA	Great Minds Think A Like	Büyük zekalar böyle düşünür
GOK	God Only Knows	Sadece Allah bilir
GPY	Grumpy	Huysuz, aksi
GR8	Great	Çok iyi, çok büyük
GTG veya GTO	Got To Go	Gitmeliyim
GTSY	Glad To See You	Seni tanıdığıma memnun oldum
GTTB	Gee That's To Bad	Aman bu çok kötü
H	Hug	Kucaklamak
H&K	Hug and Kiss	Kucaklar ve Öper
HAGN	Have A Good Night	İyi geceler
HF	Have Fun	İyi eğlenceler
HH	Holding Hands	Ellerini tutuyorum

HHIS	Hanging Head in Shame	Kafasını utançla sallar
HHOK	Ha Ha Only Kidding	Ha ha sadece dalga geçiyorum
HHOS	Ha Ha Only Serious	Gülme çok ciddiylim
HIG	How's it Going?	İşler ne alemde?
HMFIC	Head Man Finally in Charge	Büyük adam sonunda iş başında
HMP	Help Me Please	Lütfen yardım et!
HORU	How Old Are You?	Yaşın kaç
HUB	Head Up Butt	Kıçına baş koymak
HYF	Know How You Feel	İyi hissettiğini biliyorum
IAC	Ia Any Case	Herhangi bir durumda
IAE	in Any Event	Herhangi bir olayda
IAMBIC	I'm A Make Believe Imaginary Character	Ben hayali olduğuna ikna eden bir kişiliğim
IC	I See	Anlıyorum
IDC	I Don't Çare	Bana göre hava hoş
IFF	If and onlv If	Eğer ve sadece eğer
IGGNLTL	I Gotta Go Now Lcts Talk Later	Şimdi gitmeliyim sonra görüşelim
IGP	I Gocta Pee	Çişim geldi
ILIC	I Laughcd, I Cried	Güldüm ve ağladım
ILU	I Love You	Seni seviyorum
IMAO	In My Arrogant Opinion	Benim üstün görüşüme göre
IMCO	in My Considered Opinion	Kafamdan geçen fikre göre
IMHO	in My Humble Opinion	Benim naçizane görüşüme göre
IMNSHO	In My Not So Humble Opinion	Benim o kadar naçizane olmayan görüşüme göre
IMO	in My Opinion	Benim fikrime göre
IMS	I Am Sorry	Üzgünüm
INL	I'm Not Laughing	Gülmüyorum
IOW	InOther Words	Diğer bir deyişle
IRL	in Real Life	Gerçek yaşamda
IWALAU	I Will Akvays Love Yon	Seni daima seveceğim
IWBS	I Was BeingStnpid	Aptallaşıyordum
IYD	in Your Dreams	Rüyada görürsün
J4G/JFG	just for Grins	Şimdi sırıt
JAS	Inst a Second	Bir saniye
JK	Inst Kidding!	Sadece dalga geçmek için!
JMO	Just My Opinion	Bana kalırsa

JTLYK	Just My Opinion	Sadece öğrenmen İçin
K	Kiss	Öpmek
KISS	Keep it Simple Stupid	Basit anlat aptal
KIT	Keep in Touch	irtibatı kesmeyelim
KITB	Kick in The Butt	Kıçım öper
KO(T)C	Kiss On (the) Cheek	Yanağımı öper
KOL	Kiss On Lips	Dudaklarından öper
L8R	Later	Daha sonra
L8R G8R	Later 'Gater	Çok sonra
LABTYD	Life's A Bitch and Then You Die	Yaşam bir fahişedir ve sonra ölürsün
LAY	Looking At You	Seni görüyorum
LHM	Lord Help Me	Tanrım bana yardım et
LHU	Lord Help Us	Tanrım bize yardım et
LIS	Lost in Space	Uzayda kaybolmuş
LLAL	Laughing Like A Lunatic	Kurtadamı gibi gülmek
LMAO	Laughing My Ass Off	Kıçıyla gülmek, gülerken kıçı düşmek
LMSO	Laughing My Socks Off	Gülmekten çoraplarını düşürmek
LOA	Love On Arrival	İlk görüşte aşk
LOIS	Laughing On the inside	İçin için gülmek
LOL	Laugh Out Loud (ya da Lots Of Love)	Yüksek sesle gülmek (veya sevgiler)
LSHMBB	Laughing So Hard My Belly is Bouncing	Öylesine gülüyorum ki göbeğim hopluyor
LSHMBH	Laughing So Hard My Bellv Hurts	Öylesine gülüyorum İd karnım ağrıdı
LSHTTARDML	Laughing So The Tears Are Running Down My Leg	Öylesine gülüyorum ki göz yaşlarını bacaklarıma ulaştı
LSOMCS	Laughing So Hard My Computer Is Shaking	Öyle gülüyorum ki bilgisayarım sallanıyor
LTNS	Long Time No See	Beni uzun süre arama
LTS	Laughing To Self	Kendi kendime gülüyorum
LU4E&A	Love Yon For Ever And Always	Seni her zaman seveceğim
LUB	Laughing Under Breath	Bıyık altından gülüyorum
LUVVAMH	Love Yon With All My Heart	Seni tüm kalbimle seviyorum
LY	Love Ya	Seni seviyorum
LYL	Love Ya Lots	Çok sevgilerimle

LYLAB	Love You Like A Brother	Erkek kardeşim gibi seviyorum
LYLAS	Love You Like A Sister	Kız kardeşim gibi seviyorum"
MASGB	Make It A Short Good Bye	Kısa bir güle güle yap
MMMRA (isim)	Meet Me in My Room At (kanal ismi)	Benimle odamda görüş (kanal İsmi)
MOTD	Message Of The Day	Günün mesajı
MPTY	More Power To You	Seninle daha güçlüyüm
MIEBVVY...A	May The Force Be With You...Always	Güç sizinle olsun, her zaman
N2S	Needless 2 say	Söylemeye gerek yok
NADT	Not A Dam Thing	Önemli değil
NBIF	No Basis in Fact	Gerçek temelleri yok
NE1	Anvone	Herkes
NEICn (isim)	Anvone seen (isim)	Falancayı gören var mı (isim)
NK	New Kid	Yeni çocuk, acemi
NONYA	None Ya Business	Kendi işine bak
NPNG	No Pain No Gain	Acı yoksa kazanç da yok
NRN	No Reply (Responce) Necessarv	Cevap gerekmez
NTTFLS	Not Till The Fat Lady Sings	Şişman bayan gülene kadar olmaz
OIC	Oh, I See	Tamam anladım
OL	Old Lady (Ex. Wife, ex. girlfriend)	Eski sevgilim (eski karın veya kız arkadaşımı)
OM	Old Man (Ex. husband. ex. boyfriend)	Eski sevgilim (eski kocam veya erkek arkadaşım)
OMG	Oh My God	Aman Allah'ım
OMKP	On My Knees Praying	Diz çökmüş dua ediyorum
ORN	Oh Really Now	Gerçekten mi?
OTOH	On The Other Hand	Diğer taraftan
OTTOMH	Off The Top of My Head	3 ana ne
PC	Politically Correct	Politik olarak doğru
PC	Personal Computer	Kişisel Bilgisayar
PDS	Please Don't Shoot	Lütfen bağırma
PG	Pretty Good	Çok iyi/güzel
PI veya PIC	Politically Incorrect	Politik olarak yanlış
PITA	Pain in The Ass	Baş belası
PLMK	Please Let Me Know	Lütfen beni anlayın

PLUR	Peace Love Unity Respect	Bariş aşk birliğine saygı
PM	Private Message	Özel mesaj
PMFJI	Pardon Me For Jumping in	Atladığım için kusura bakmaym
PMJI	Pardon My Jumping in	Atladığım için kusura bakmayın
PMP	Peeing My Pants	Pantolonuna işemek
PMP	Peed My Pants	Pantolonuna işemek
POAHF	Put On A Happy Face	Gülümse biraz
POV	PointOfView	Bakış açısı
PS	Pit Stop	Banyoya gidiyorum
PTL	Praise the Lord	Tanrıya şükredin
QSL	Reply	Cevap
QT	Cutie	Şirin
RL	Real Life	Gerçek yaşam
ROEL	Rolling On Floor Laughing	Gülerek yerlerde yuvarlanır
ROFLAPMP	ROFL And Peeing My Pants	Gülerek yerlerde yuvarlanır ve donuna işer
ROFLHOLCDF	ROFL Hystencally Out Loud Collecting Dog Fur	Köpek tüylerini toplayarak histerik bir şekilde gülerek yerlerde yuvarlanır
ROFLMAO	ROFL...My Ass Off	Kıçıyla gülerek yerlerde yuvarlanmak
ROFLMAOAY	ROFL My Ass Off At You (ROFLMAO At You)	Sana kıçım ile gülerek yerlerde yuvarlanıyorum
ROFLMAOW TIME	ROFLWithTears In My Eyes	Gözlerimde yaşlarla gülerek yerlerde yuvarlanıyorum
ROFLUTS	ROFL Unable to Speak	Gülerek yerlerde yuvarlanmaktan konuşamıyorum
ROTFLMAO	You get the general idea:)	Ana fikri kapmışsın:)
RSN	Real Soon Now	Gerçekten çok yakında
RTFM	Read The Fucking Manual!	Lanet kullanım kılavuzunu oku
RTSM	Read The Stupid Manual! (veya RTFM)	Aptal kullanım kılavuzunu oku
S	Smile	Gülmek
S&N	Smile and Nod	Gülümser ve başını eğer
S^	Sup?(What's up?)	Ne var?
SASB	Sobbing And Sniffing Bitterly	Acıyla ağlar ve burnunu çeker
SETE	Smiling Ear To Ear	Gülerken ağız kulaklarıma vardı

SH	Shut up	Kapat! Bitir!
SHID	Slaps Head in Disgust	Hoşnutsuzlukla kafasına vurur
SIID	SeelfiÇare	Bak bakalım takacak mıyım
SİL	Sister in Law	Baldız
SLV	C'est la vie (sekvi okunur)	Hayat bu
SNERT	Snot-Nosed Egotistical Rude Teenager	Kendini beğenmiş sümüklü saygısız fırlama
SOS	Same Old Story ya da SomeOne Special	Hep aynı hikaye ya da özel birisi
SOT	Short Of Time	Kısa bir ara
SOTMG	Short Of Time Must Go	Kısa bir süre sonra gitmem lazım
SOVS	Someone Very Special	Çok özel biri
SPWWYUT	Smile People Wonder What You're Up To	Gülümseyin ve neyin geldiğini tahmin edin
SS	So Sleepy	Öyle uykuluyum ki!
SSDD	Same Stuff-Different Day	Her gün aynı şey
ST	S o There	İşte
SWAK	SealedWithAKiss	Öpücükle mühürlemek
SVVALK	Sealed With A Loving Kiss	Aşk dolu bir öpücükle mühürlemek
SWL	Screaming With Laughter	Çığlık çığlığa gülmek
SYBDW2BY	See Ya But Don't Want 2 Be Ya!	Seni görüyorum, ancak senin yerinde olmak istemezdim!
SYITFP	See You in The Funny Papers	Neşeli sayfalarda görüşürüz
SYS	See You Soon	Yakında görüşelim
SYT	See Yon Tonight	Bu gece görüşelim
TA	Thanks Again	Tekrar teşekkür ederim
TBDL	To Be Discussed Later	Daha sonra tartışalım
TBDML	To Be Discussed Much Later	Çok zaman sonra tartışalım
TCOY	Take Çare Of Your self	Kendi başının çaresine bak
TEN 4	Thank For	Teşekkürler
TFTT	Thanks For The Tip	ipucu için teşekkürler
TGFTCL	Thank God For The Chat Line	Chat kanalı için tanrıya şükürler olsun
TGBF	Thank God It's Friday	Tanrıya şükür bugün Cuma
TIA	Thanks In Advance	Şimdiden teşekkürler
TIC	Touuge in Cheek	Yalarım o yanaktan
TILII	Tell It Like IT İs	Bunun böyle olduğunu söyle
TM	Trademark	Ticari marka, tescilli

TNT	Till Next Time	Gelecek sefere kadar
TOY	Thinking Of You	Seni düşünüyorum
TT	TakeThat	Bunu al
TTFN	Ta Ta For Now	Şimdilik eyvallah
TTYL	Talk To You Later	Sonra konuşalım
TTYT	Talk To You Tomorrow	Yarın konuşalım
TX	Thanks	Teşekkürler
UOM^\$	Yon Owe Me Money	Bana borcun var
TIR	Yon are	Sen de mi?
VBG	Very Big Grin	Çok sırtmak
W	Wink	Göz kırpmak
W! or WR	Whatever!	Her neyse
WAB	What A Bummer	Ne saygısız işi
WAUF	Where Are You From?	Nerelisin?
WB	Write Back ya da Welcome Back	Tekrar yaz veya Tekrar hoş geldin
WBASAP	Write Back As Soon As Possible	Olabildiğin hızla tekrar yaz
VVBMBF	Wanna Be My Boyfriend?	Erkek arkadaşım olmak ister misin?
VVBMGF	Wanna Be My Girlfriend?	Kız arkadaşım olmak ister misin?
WBS	Write Back Soon (ya da WebChat Broadcasting System)	Hemen tekrar yaz (veya YVebChat yayın sistemi)
WDYLL	Yvkat Do You Look Like?	Nasıl görünüyorsun?
WGTG	Well. Got To Go	Gitmem lazım
WH	What's Happening	Ne oluyor?
WOL	Win Or Los e	Kazanmak ya da kaybetmek
WRU	Who Are You?	Kimsin?
WTG	Way To Go	Gitmem gerek
WTH	What/Who The Heck (veya WTF)	Ne halt ediyorsun (veya sen ne haltsın)?
WTTC	VVelcome To The Club	Klube hoş geldin
WTY	Waving To You	Sana diyorum
WU	What s Up?	Ne var?
WYSIWYG	What You See Is What You Get	Ne görürsen onu alırsın
XYL	Ex Youig Lady	Eski genç bayan

NOT: Bu smileylerin hazırlanmasında dipnot 3'te gösterilen sitelerden yararlanılmıştır.

7. İnternette Chat

Chat konusuna girmeden önce Java üzerinde durmakta yarar vardır. Önce-leri İnternet ortamında www 'de sadece statik bilgiler paylaşılabilirdiği halde, Java ile sunucuyla istemci makineler (Server-Client) arasında direkt program kodu de-ğişimi mümkün hale geldi. Bu şekilde etkileşimli ve dinamik uygulamaların ve sayfaların hazırlanması artık hayal olmaktan çıktı.Hareketli, renk renk tasarımlar sanal dünyaya hâkim hale geldi. Java, yazılımların bilgisayar ortamından bağımsız olarak çalışabilmeleri ve internet ya da yerel (local) bir ağ üzerinden çağrılabilme-lerini sağlamıştır.

Sun Microsystems Co. tarafından ortaya çıkarılan Java programlama dili geniş ölçüde C++ diline benzemektedir. Bu özelliği nedeniyle de özellikle C++ bilen kullanıcılarının kolayca öğrenebileceği güçlü bir *nesne yönelimli* (object oriented) bir programlama dilidir

Programlamada bir çığır açan, çok güçlü güvenlik yapısına sahip olan ve yeni boyutlar kazandıran bu fikir aslında pek de karmaşık değildir. Java programla-rı özel bir *geliştirme* (development) ortamı ile birlikte donanımdan bağımsız kodla-ra (*Java applet*) dönüştürülür. Oluşturulan bu applet'ler referans şeklinde HTML sayfalarına eklenmekte ve Web tarayıcınız (browser) İle otomatik olarak çağıra-bilmektedir. Ancak Java'da bu işlemin gerçekleştirilmesi için, kullanılan sistemde kodlan çalıştırmak üzere *Java Virtual Machine* programının bulunması gerekmektedir. Ayrıca Java applet'leri oluşturmak ve geliştirmek için *derleyici* (compiler), *yorumlayıcı* (interpreter) ve *hata ayıklayıcı* (debugger) gibi diğer araçlarına da ihtiyaç duyulmaktadır. Konumuz Java hakkında çok temel bir bilgi vermek oldu-ğundan daha derinlere inmiyoruz.

Son sürüm olarak popüler tarayıcı programlarından Netscape Com-municator ve İnternet Explorer programları Java Yİ desteklemektedirler. Aslında bu bilgi bize yeterlidir. Gerek IRC gerekse ICQ ortamlarının dışında sohbet edece-ğini; bir başka ortam da kısaca *Java Chat* veya *VWeb Chat* olarak bilinir (Dipnot II).

Dünyanın dört bir yanında milyonlarca insan, sanal dünyanın büyümesine kendisini kaptırılmış durumda. Amerikan ABC televizyonu, bu büyüdü dünya ile ilgili olarak yapılan en kapsamlı araştırmada 18.000 kişinin katıldığı araştırmada, internet kullananların %6'sının sanal dünyaya bağımlı olduğu ortaya çıktı. Haftada 20-40 saatlerini internetle geçiren bağımlıların %10'u hayatlarının artık yeni bir boyut kazandığını söyledi. Bağımlıların aile ve iş hayatlarını tehlikeye attığını be-lirten uzmanlar, mutlaka psikolojik yardım alınması gerektiğini belirtiyor (Huisman, 2004:80). Öte yandan araştırma sonunda internette chat yapanların %50'sinin yalan söylediği de ortaya çıktı. Bilgisayarın başına geçip sohbet etmek çok keyifli. Ama bu sanal ortam yalan söylemeye de çok uygun. İnternette daha az zaman harcayarak daha dürüst bir chate ulaşmak isteyenler bu duruma özellikle dikkat etmelidirler. Buna göre en çok yalan, yaş, görünüş, kilo ve medeni hal konu-

larında söyleniyor. İnsanların bir e-posta (e-mail) mesajı aldıklarında ya da chat odasında birileriyle yazıştığında aşk mektubu alıyormuşçasına mutlu olduğunu belirten Dr. David Greenfield, internet bağımlılarının %60'ı siber dünyada flört etmekten keyif alıyor. Konuştukları kişiyi görmedikleri için daha rahat davranıyorlar. Kurallar, kısıtlamalar kullanmakla başlayan aşklar daha sonra telefona ardından da karşılıklı görüşmeye kadar uzanabiliyor diyor (Huisman, 2004:80).

Günümüzün koşuşturmacası içinde insanlar, birbirlerine ayıracak zamanı ve yeni arkadaşlıklar kurma fırsatını bulamamaktadır. Pek çok insan yalnızlıktan şikayetçi. İşte tam bu noktada devreye, çağın bize hediye ettiği en büyük nimetlerden olan internet girmektedir. Bir bilgisayar ile hem yeni dünyaların kapılarını aralamak, hem de güzel arkadaşlıklar kurmak mümkün. İnternet müdavimlerine göre, bu sayede hayatı değişen, yalnızlıktan kurtulan, ya da sosyal hayatını renklendiren pek çok kişi bulunmaktadır. İnsanlar karşılındakini görmedikleri için çok rahat davranıp, açık olabilmekte, utanıp sıkılmadan karşılında kişiyle sohbet edebilmektedirler. Yani bir bakıma internet diliyle ve ortamıyla kendilerini yeniden keşfedebilmektedirler. Her yaştan, her meslekten insan için chat yani internet sohbeti bir yaşam biçimine dönüşmektedir.

Arkadaş edinmek isteyen insanlar için internette en popüler olan kanallar Zurna, İstanbul, Canavar, Raksnet, Adanet ve Turkey. Burada pek çok kişi bir araya gelip, neşeli saatler geçirmektedir. Dileyenler diledikleri *nickname'leri* (rumuzları) seçip, onlarla özel olarak da iletişim kurabilmektedir.

Diğer taraftan *Internet Relay Chat* (IRC) yani kısaca *Chat*, İnternet'te yüzlerce, binlerce kişinin *metin* (text) tabanlı olarak sohbet ettiği bir ortamdır. IRC aracılığıyla çeşitli sohbet kanallarında (*ya da odalarında*) aklınıza gelebilecek her konuda farklı kişilerle sabahlara kadar sohbet etmenin zevkini yaşayabilirsiniz. 1988 yılında Finlandiya'da yazılan IRC programı günümüze kadar yüzlerce ülkede on binlerce insanın vazgeçemediği bir alışkanlık haline geldi. İnsanlar sohbet etmek, tartışmak, yeni kişilerle tanışmak, çeşitli konu başlıklarına sahip kanallarda (odalarda) dünyanın her yerinden farklı kişilerle konuşarak bilgi ver fikir alışverişinde bulunmak için chat yapmaktadır.

Bilgisayar dünyasında büyük harflerle yazılmış (örneğin RAM, DVD gibi) bir çok kısaltma görürüz. İşte ICQ da bunlardan bindir. *ICQ*, esasında İngilizce'deki **I seek you** (seni arıyorum) cümlesinin okunuşundaki kelimelerin baş harflerinden oluşan bir kısaltma türevidir. Esas amacı, üye olan ve yazılımı bilgisayarına kuran kişilerin birbirleriyle (İnternet üzerinden) iletişim kurmalarını sağlamaktır. Tamamen ücretsiz olan bu yazılımın yakında paralı üyelik sistemine geçeceği söyleneceği de, şu ana kadar firma tarafından bu yönde bir girişimde bulunulmamıştır.

ICQ, 1996 yılında kurulmuş olan pek tanınmamış İsrail menşeli bir şirket olan Mirabilis firmasının (bugünkü adı ile ICQ Inc.) yazdığı interaktif iletişim programdır. ICQ ile yeni arkadaşlarınızı sohbet listenize ekleyebilir, oluşturmuş olduğunuz bu irtibat listesindeki arkadaşlarınızın o an internete bağlı olup olmadığını

ğını görebilir (bana göre ICO'nun en can alıcı tarafı budur), ona mesaj yollayabilir, chat yapabilir, dosya transferi yapabilirsiniz. Eğer ICQ arkadaşınız o anda internete bağlı değilse (yani offline durumu ki bu durumda sizin listenizde o kişinin nick'i - kırmızı renkte görünür) ve yine de mesaj geçerseniz, bağlandığı anda ekranında çıkan bir uyarı ile mesajınız belirir. Eğer internete bağlı ise (yani online ise bu durumda sizin listenizde o kişinin nick'i mavi renkte görünür) o an hangi yazılımla çalışıyorsa çalışsın, bir pencere çıkararak sizin yazdığınız mesaj anında onun ekranında belirir. Bu şekilde listenizdeki kişilerle anında ya da ICO'lanmn açık olduğu zaman ulaştırılmak üzere mesajlar atabilir, eğer her İki taraf ta online iseler canlı görüşme yapabilirler. Hatta chat seçeneği ile birebir (IRC'deki özel görüşme - query- gibi) ya da çoklu görüşmeler (IRC'de kanal ekranında yapılan sohbet gibi) yapılabilir, çok kolay bir şekilde dosya transferi (IRC'deki DCC yöntemi) gerçekleştirilebilir.

Bunların dışında internet, yeni bir kamusal alan olarak "Forum" iletişim alanını bizlere sunmaktadır. Belli bir zamanda, belli bir tartışmalı sorun karşısında, bu sorunla ilgilenen kişiler (Mümcü, 2002:147) bir kamuoyu alanı olarak da son günlerde internette bu alanı kullanmaktalar.

Forum, internete bağlı kullanıcıların, çeşidi konular çerçevesinde tartışabildikleri alanlardır. Sohbet (IRC, chat) odalarından farkı bu alanlarda insanların fikirlerini birbirlerine farklı zamanlarda iletebilmeleridir. Örnek olarak *forum.turk.net'in* internetteki forum alanı verilebilir. Ancak bazı forum alanları kayıtlı kullanıcıları kabul etmektedir. Kayıt sistemi güvenli bir ortam sağlamaktadır. Bu sistemde hiç kimse bir başkasının lakabını kullanarak yazı yazamaz. Kullanıcı ismi ve şifrenizi kimseye vermediğiniz sürece başka biri sizin yerinize sisteme kendisini tanıtarak lakaplarınızı kullanamaz.

Forumlara katılmak için internet sayfalarını görmek için kullanmakta olduğunuz tarayıcı (brovvsr) programından başka herhangi bir program kullanmanıza gerek yoktur. Aynen chat programlarında olduğu gibi sizden girmek istediğiniz forum alanını ve lakabınızı seçmenizi isterler. Örnek olarak *www.superonline.com.tr*, *www.raks-net.com.tr* adresleri denenebilir.

Forum alanlarında mesaj sayısına kısıtlama da getirilebilmektedir. Bir ana mesaja verilen cevap/yorum sayısının belirtilen sayıya ulaşması durumunda, yeni cevap/yorum yazılmasına izin verilmemektedir. Bunun nedeni internet üzerinde yapılan araştırmalarda bir tartışmayla ilgili cevap sayısının belirtilen sayıdan sonra artık konunun ana mesajdan uzaklaşarak ilgisiz konulara doğru gittiğinin ve içeriğin ana mesajdan farklılaştığının ortaya çıkmasıdır. Yine mesaj başlıklarına ve mesaj metinlerine de kısıtlama getirebilmektedir.

Her forum alanının bir yöneticisi vardır. Bu yöneticiler ilgi ve bilgi açısından Türkiye'nin önde gelen kişileri arasından seçilmiştir. Forum yöneticisi güncel konularla katılımcılara yeni ufuklar vererek yeni tartışmalar başlatır, mevcut tartışmalara yön verir. Ayrıca forum alanı içinde ilgisiz yazıların silinmesi, yazarların

uyarılması gibi yetkilere de sahiptir. Fora/77 odaları, internette zaman geçirebileceğiniz, dostluklar edinebileceğiniz ve bilgi alışverişi yapabileceğiniz sanal ortamlardır. Sohbet odaları IRC'den farklıdır, kişiler yeni oda açamazlar, operatör olamazlar. Operatör sadece bir tanedir ve güvenlikten sorumludur.

8. Anket Çalışması

Araştırmamızda, birinci el kaynak olarak bir anket çalışması yapılmıştır. Bu alan araştırması ile internet dili kullanıcılarının profilini tanımlamaya yönelik bir uygulamaya gidilerek, ilişki analizinden çok betimleyici yöntemler kullanılmıştır. Araştırma evreni, her ne kadar tüm internet kullanıcıları olsa da, erişim sorunları ve maliyet nedeniyle Sivas ili internet cafeleri örneklem olarak seçilmiştir. 166 adet internet kafenin tümü örneklem içinde yer almaktadır. Seçilen örneklem birinci kademedeki belirli olmakla birlikte (internet cafelerin seçimi ruhsat listesi baz alınarak yapıldı) formlar rastgele örneklem şeklinde dağıtılmıştır. Hata payı ve geri dönüşüm zorlukları hesaba katılarak 300 adet dağıtılan anket formlarından 200 adeti tutarlı olarak görülerek, analizler 200 anket üzerinden yapılmıştır.

Araştırmaya 35 bayan, 165 erkek kişi katılmıştır. Bayanların 33'ü interneti hem araştırma, hem gezinme, hem de chat amacıyla kullanmaktadır ve chat için kullananların hepsi internet dilinde kullanılan kısaltma, smiley ve kalıplara başvurmaktadır. Bayanlarda kullanım sıklığı olarak (30 kişide) haftanın tek günü ve ortalama 5 saat internet kullanımı görülmektedir. Yaş profili olarak 20- 28 yaş grubu hâkimdir. Eğitim seviyesi olarak üniversite ağırlıkta olmaktadır (25 kişi). Bununla birlikte bayanlar, internet dilini sms, java ve günlük konuşmalarında sıklıkla kullandıklarını ifade etmişlerdir. Bu kullanım sıklığı ile birlikte, internet dilinin evrensel olması nedeniyle kullanılmasında bir sakınca görmemektedirler. İnternet dilinin kullanım kolaylığı getirmesi, zamandan tasarruf sağlaması, duyguların daha rahat ifade edilmesine imkan vermesi nedeniyle kullanıldığı tespit edilmiştir. Özellikle üniversite öğrencileri arasında ulusal çapta hizmet veren chat sunucuları sıkça kullanılmaktadır. Uluslararası chat sunucusu ise yalnızca 2 kişi tarafından kullanılmaktadır. Söz konusu kullanım sınırlılığı yabancı dil bilinmemesinden kaynaklanmaktadır. Görüntülü chat ise daha iyi bir iletişim ortamı sağlaması nedeniyle tercih nedeni olmakla birlikte, yazılı chat daha fazla tercih edilmektedir. İnternet dilinin geleceği hakkında ise bayanlar arasında gün geçtikçe daha fazla yaygınlaşacağı görüşü ağırlık kazanmaktadır.

Araştırmaya 165 erkek arasında 39 lise, 126 üniversite eğitimi gören , 18-36 yaş aralığında kişiler katılmıştır. Genel olarak 24-26 yaş aralığı ağır basmaktadır (110 kişi). Erkek internet kullanıcıları, interneti kullanım amacı olarak daha geniş bir yelpazeye sahiptir. İnternet üzerinden oyun oynama, uluslararası maçları takip etme, borsadaki işlemleri izleme, internet üzerinden tv izleme bunlardan birkaçıdır. Ancak en fazla chat amacıyla (96 kişi) internet kullanılmaktadır. İnternet üzerinden elektronik posta kullanımı yüzde olarak bayanlara nazaran daha düşüktür(%45). Chat bağlantıları ulusal siteler ağırlıklı olurken % 35'lik bir oranda uluslararası

sohbet kanallarının kullanıldığı da görülmektedir. İnternet dilinin kullanılması noktasında ise daha az bir katılım görülmektedir. Erkek internet kullanıcılarından yalnızca 74 kişi internet dilini kullanmaktadır. Bu kullanım içinde de 55 kişi smiley kullanımı ilk sırada yer almaktadır. Bunu kısaltmalar 11 kişi ile izlemektedir. İnternet dilinin kullanılması hususunda özellikle üniversite öğrencileri tepki gösterirken lise öğrencilerinin tamamı bir sakınca görmeyip, internet dilinin daha fazla kullanılmasını dile getirmektedir. İnternet dilinin kullanılmasına karşı çıkan 94 kişi, gerekçe olarak; gereksiz kullanımlar olduğu, kafa karıştırdığı, anlaşılmaz olduğu, kullanımının zor olduğunu gerekçe göstermektedirler. Ayrıca internette kullanılan dilin İngilizce olmasına 84 kişi karşı çıkarken bunların hepsi de internet dilinin kullanımı da karşıdır. İnternet üzerinde kullanılan dilin İngilizce olmasına; dilimizin korunması gerektiği, milli hassasiyetlerin önemli olduğu, İngilizcenin kültürel emperyalizmin bir parçası olduğu, buna gerek olmaması nedeniyle karşı çıkılmaktadır. 11 kişi (9 lise öğrencisi) ise internetin evrensel olduğu, ortak bir dil gerektirdiğini savunmaktadır. İnternet dilinin geleceği hakkında genel görüş ise (93 kişi), ilerde daha yaygın ve daha fazla kullanılacağı yönünde olmaktadır.

9. Sonuç ve Değerlendirme

İnternet günümüz dünyasında her geçen gün kendine yeni kullanım alanları bulan bir kitle iletişim aracı olarak karşımıza çıkmaktadır. İnternet kendi kullanımlarını, iletişim dilini de zamanla oluşturup, geliştirmektedir. Bu kullanılan dil genel olarak teknik özellikler taşımakla birlikte, chat programlarının kullanılmaya başlanması ile birlikte daha yaygın bir kullanım alanına kavuşmaktadır. Anlaşılabilir olarak ortak oluşturulan bu dil kodlarını simge olarak da nitelendirmek mümkündür. Çünkü internet kullanıcılarının uzlaşımı olmasa smiley, java gibi kullanımlar kendi başlarına bir anlam taşımamaktadırlar. Dil de bir uzlaşımın sonucu ortak meydana getirilmiş bir iletişim aracı olmasına karşın, internet dili kullanım alanı olarak daha çok teknik bilgi ve bereciye dayanması yönünden ayrıcalıklar taşımaktadır. Kısaltmalar kullanarak yeni bir dil oluşturması, kendine has jargonlar kullanmaya başlaması, smiley gibi harf yerini alacak simge kodlarının geliştirilmesi internet dilinin iletişim alanında açtığı yepyeni boyutlara örnek teşkil etmektedir. İlerleyen yıllarda internet dilinin daha fazla kullanım alanına yayılacağı, daha fazla kişi tarafından kullanılacağını şimdiden kestirmek mümkün olmaktadır. Ancak söz konusu süreç içinde milli dillerin kullanımının nasıl olacağı, yeni iletişim alanlarının ne gibi sorunları beraberinde getireceği belirsizliğini korumaktadır.

KAYNAKLAR

- Alemdar, Korkmaz - Erdoğan, İrfan (2002). *Öteki Kuram*, Erk Yayınları, Ankara
- Bülbül, Rıdvan (2001). *İletişim ve Etik*, Nobel Yayın-Dağıtım, Ankara
- Huisman, Denis (2004). Bir Medya Felsefesi İçin Sokrates İnternet'te, Güncel Yayıncılık
- Geray, Haluk (2002). *İletişim ve Teknoloji*, Ütopya Yayınları, Ankara
- İnan, Aslan (2000). *Chat:İnternette Muhabbet*, Sistem Yayıncılık
- Kapani, Mümci (2002). Politika Bilimine Giriş, Bilgi Yayınları, Ankara
- Karasar, Niyazi (2004). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*, Nobel Yayınları, Ankara
- Mattelar, Armand ve Mattelart Michele (2003). *İletişim Kuramları Tarihi*, İletişim Yayınları, İstanbul
- Mutlu Erol (1999). *İletişim Sözlüğü*, Ark Yayınları, Ankara
- Ong, j.Walter (2000). *Sözlü ve Yazılı Kültür, Sözlün Teknolojileşmesi*, Metis Yayınları, İstanbul
- Parsa, Seyide-Parsa,Alev (2002). Göstergibilim Çözümlenmeleri, Ege Üniversitesi Basımevi, İzmir
- Usluata, Ayseli (1990). *İletişim*, İletişim Yayınları, İstanbul